

# Open Source

## - Eller som vi säger, Fri programvara

Copyright © 2006  
Marcus Rejås <marcus@rejas.se>  
Rejås Datakonsult

Jag ger härmed rätten till alla att nyttja denna presentation på alla sätt som anses lämpliga så länge som syftet på något sätt främjar användandet av fri och/eller öppen programvara.

Du kan alltså ta hela eller delar av detta arbete, du kan ändra det, du kan stoppa in det i ett annat arbete, du kan ta bort mitt namn, du kan hävda att du skrivit det, du kan göra vad du vill med detta arbete bara ovanstående uppfylls.

**För att göra denna denna presentation har bara fri programvara använts**

Denna presentation i ett format lämpligt för redigering finns på  
<http://rejas.se/docs/OSS-7p-1.odp>

Marcus Rejås,  
Norrtälje 2006-10-12

# Open Source

- Eller som vi säger, Fri programvara

Marcus Rejås <[marcus@rejas.se](mailto:marcus@rejas.se)>

Rejås Datakonsult

N3P – Open Source 7p.

# Om Marcus Rejås

- 33 årig, dataingenjör, pappa, hoj-åkare, seglare, arbetsnarkoman, datornörd, öldrickare, Norrtäljebo, ...
- Linux på skrivbordet sedan 1996
- Egen företagare, datakonsult inom fri programva
- Aktiv inom rörelsen kring fri programvara
- Mer “fri programvara” än “öppen källkod”

# Open Source eller Fri programvara

- Båda uttrycken avser i stort samma sak
  - Ni kommer att lära er vad som är skillnaden
- De har olika anhängare
- Båda namnen är tvetydiga
- Open Source är lättare att missbruka
- Oavsett vilken falang du sympatiserar med så rekommenderar jag att du använder Fri programvara.

# Fri programvara, vad är det?

- Inte Shareware eller Freeware
- Rättigheter (Free Software def):
  - Använda till vad man vill
  - Studera hur det fungerar
  - Sprida det
  - Förbättra
- Framtidssäkert
- Leverantörsoberoende / inlåsnings effekter »
- Bra och flexibel support »

# Historia

- Programvara hade inget egenvärde
- Alla hjälpte alla
- På universitet och företag utvecklades en anda
- MIT – Hackers
- Richard Stallman – GNU

# GNU

- Richard Stallman 1984
- Skapa ett nytt "samhälle" med fri programvara, som förr i tiden
- Måste ha ett operativsystem
- GNU – GNU is Not Unix, ett fritt operativsystem.
- Free Software Foundation

# GNU GPL

- General Public License
- Vanligaste licensen på fri programvara
- 4 rättigheter
- Inte rätt att byta licens (Copyleft)
- Bygger på upphovsrätt
- Kommer snart i version 3



# Linux

- 1991 av Linus Torvalds
- Använde GNU's licens GPL (till slut)
- Med Linux och GNU fick man ett helt fritt operativsystem (GNU/Linux)
- Debian GNU/Linux

# BSD (1/2)

- Unix Utvecklades av AT&T under 70-talet
- Distribuerades med källkod, men inte fritt
- Användarna kunde ändra systemet
- Berkeley var ett universitet som skrev mycket kod
- Andra efterfrågade Berkeleys kod så man släppte den som BSD, Berkeley Software Distribution

# BSD (2/2)

- Krävde licens från AT&T
- NET/1 innehöll bara Berkeley-kod släpptes under BSD-License
- NET/2 (1991) var nästan ett komplett OS och bas för flera nya, till exempel 386BSD och ett kommersiellt alternativ
- Ur 386BSD skapades NetBSD och FreeBSD (1993)
- Ur NetBSD skapades OpenBSD (1995)

# Open Source Initiative

- PR grupp för fri programvara
- Startad 1998 av Eric Raymond och Bruce Perens
- Ville närma sig företagen
- Tycker att filosofin skrämmer
- Vissa motsättningar har uppstått men samarbetar med FSF

# Vilka fördelar ger det mig?

- Tillgängligt
  - I princip allt finns vid dina fingerspetsar
- Inga CD-skivor som måste stoppas i, eller nycklar som måste kommas ihåg
- Ingen spyware!
- Hjälp din granne utan att vara "pirat"
- Det finns mer ...

# Inlåsnings effekter

- En av de största anledningarna till att byta till öppen programvara ...
- ... och den största anledningen till att inte fler gör det.
- Medveten strategi från en mängd leverantörer
- Blir större med tiden.

# Support

- GNU/Linux och annan fri programvara har en utmärkt support
- Supporten på nätet kan inte jämföras med motsvarande för sluten programvara
- Inga hemligheter, läs bugglista och FAQ innan du testar produkten
- Testa kostar "inget"
- Man kan köpa support som vanligt, om man vill och ställer höga krav
- Statskontoret 2004: "Brist på support är inget skäl till att förkasta öppen programvara!"

# Fri programvara i krävande miljöer

- Att använda fri programvara professionellt är i allra högsta grad möjligt (även på skrivbordet)
- Flera mogna produkter
- Fler och fler väljer, till exempel, GNU/Linux. Apache är redan ledande (~70%)
- Flera stora aktörer erbjuder support till GNU/Linux. Till exempel HP, IBM, Novell, Oracle, Sun, RedHat, m.fl.



# Offentlig sektor

- Öppna program borde vara en självklarhet
- Viktigt för den lokala ekonomin
- Har börjat dela program med varandra
- <http://www.programverket.org>

# Bilir det billigare?

- Kort svar: **JA**
- Det finns kostnader
- Du väljer själv
- Utvärdera är enkelt
- TCO, engångskostnader
- Även om det inte blir billigare direkt så lönar det sig i längden. Kvalitet kostar.

# Säkerhet

- GNU/Linux är säkrare än Windows, bland annat på grund av öppenheten
- Virus existerar knappt
- Säkerhetsproblem åtgärdas snabbt
- Inget system är säkrare än sin administratör
- Det är enklare att säkra ett GNU/Linux-system än ett Windows-dito

# Glöm inte användarna

- CS: Skolorna ratar OpenOffice
- Framställs som ett "gratisprogram"
  - Användarna blir "förnedrade"
- Informera, utbilda
  - Användarna blir rädda
- <http://blog.rejas.se/2005/07/29/63/>

# Nackdelar med fri programvara

- Det finns nackdelar
- Hårdvarutillverkarna stöder inte, till exempel GNU/Linux, i samma utsträckning som Windows
- Användarna är inte vana
- Många program som finns är relativt omogna
- Acceptans hos leverantörer och andra kan vara lägre
- Det mesta är inte den fria programvarans fel

# PPM 1(2)

- Hanterar svenska pensionsparares pension
- 5,6M konton, 130G kronor, 3000 fondbyten per dygn (20-200M)
- GNU/Linux på affärskritiska system
- Prestanda i första hand, kostnad i andra

# PPM 2(2)

- Efter byte till GNU/Linux
  - Prestanda ökat med faktor 4-8
  - Investeringar minskat från 40Mkr till 8Mkr
  - Support och underhåll från 4Mkr till 400 000kr
  - 90 Servrar på 1,5 tekniker

# SMHI

- Blandad miljö med GNU/Linux även på klienter
- Använder OpenOffice som fungerar på flera olika plattformar
- Planerar att utöka GNU/Linuxandelen



# Det finns massor av fler exempel

- Flera andra använder fri programvara i affärskritiska system
  - Google
  - Eniro (Gulasidorna, mm)
  - NASA
  - "Internet"
  - M.m, m.m.

# Framtiden ...

- Fri programvara är ingen ny fluga, den kommer att stanna
- Fri programvara har ökat konstant sedan många år tillbaka och kommer att fortsätta att öka
- I framtiden ses slutna produkter som onaturliga, krävas på lägre pris och motivering.

# Tack!

Frågor besvaras via e-post på

[marcus@rejas.se](mailto:marcus@rejas.se)